

Nyt fra Sprognævnet

2005/1 marts

Indhold

Artikler

- [Tema: klarsprog](#)
- [Det här är Klarspråksgruppen](#)
- [Det laaange seje træk](#)
- [Om *kancellistil*](#)
- [Råstofproduktionsopgørelsesskemaudfyldningsvejledning - Det offentliges sprog](#)

Meddelelser

- [50-års-jubilæum](#)
-

Tema: klarsprog

Betegnelsen *klarsprog* er svensk. Den bruges om det at 'udtrykke sig ligefremt og uden omsvøb'. Ordet bruges om den måde samfundet ønsker at det offentlige skal henvende sig til borgerne på. Den svenske Nationalencyklopedin oplyser at ordet stammer fra 1970. I Bonniers Svenska Ordbok, 1991, defineres *klarspråk* som 'det att tala rent ut om ngt.', og i Norstedts Svensk ordbok, 3. udg., 1999, står der om *klarspråk* at det især forekommer i udtrykket *tala klarspråk*, der forklares som 'uttrycka ngt. utan omskrivningar', gå lige til sagen, "og uden omsvøb - tak!", som er titlen på den til dato bedste danske vejledning i klarsprog.

Det er vigtigt at det offentlige udtrykker sig på en klar, forståelig og ensartet måde. Der har siden 1970'erne været gjort mere eller mindre ihærdige forsøg på at gøre offentlig sprogbrug mere forbrugervenlig. Et af de første initiativer der blev taget her i Danmark, var "Justitsministeriets vejledning nr. 224 af 15.10.1969 om sproget i love og andre retsfor skrifter". Den blev udarbejdet af Justitsministeriet under medvirken af Dansk Sprognævn, og i de følgende år bestræbte mange ministerier og andre offentlige institutioner sig på at gøre deres udtryksform lettere tilgængelig for borgerne. Bestræbelserne gjaldt ordvalget, hvor man søgte at undgå specielle fagord og -udtryk, man skrev *få* i stedet for *erholde* og *ansøgning* i stedet for *andragende*. Man bestræbte sig også på at forenkle sætningsbygningen, og man gjorde sig umage for at henvende sig mere direkte til folk, fx undgik man at bruge passiv (*ministeren kan pålægge en tjenestemand at ..* blev foretrukket

frem for *det kan af ministeren pålægges en tjenestemand at ..*), og man erstattede konstruktioner som *foretagne konfiskation med konfiskere*. Man ændrede sammentrængte helheder med perfektum participium til hele sætninger: *de foranstaltninger som er egnede til at fremme landbrugseksporten* blev nu foretrukket for *de til fremme af landbrugseksporten egnede foranstaltninger*. I det hele taget gjorde man sætningerne kortere og ordstillingen mere naturlig, især på den måde at man begyndte med hovedsætningen og lod de bisætninger der var nødvendige for at fremstille sagen, følge bagefter. Hidtil havde man foretrukket den såkaldt logiske rækkefølge: Først kom alle forudsætningerne og omstændighederne i en kæde af bisætninger, der var underordnet hinanden, til sidst stod konklusionen i en hovedsætning med omvendt ordstilling.

I 1975 blev der oprettet en institution Statens Informationstjeneste, der senere blev et direktorat under Forskningsministeriet, og navnet forkortedes til Statens Information. Det fik den opgave at lette borgernes indblik i den offentlige sektor, blandt andet udarbejdede man brochurer der oplyste borgerne om publikationer fra staten og gengav indholdet på en almen forståelig måde. I dag eksisterer Statens Information ikke som selvstændig institution, dens virksomhed varetages af en afdeling under IT- og Telestyrelsen. Denne ændring er blandt andet udtryk for at den opgave der oprindeligt var rent sproglig, nu omfatter al slags kommunikation med borgerne.

Med den nuværende regerings sprogpolitik som slår fast at sproget i den offentlige sektor skal være klart, forståeligt og korrekt, er der sat fokus på disse bestræbelser, og der er mange initiativer i gang både i stat og kommuner for at virkeliggøre denne sprogpolitik.

Blandt de nordiske lande er det nok Sverige som er nået længst i arbejdet med at lette kommunikationen mellem det offentlige og borgerne. Derfor er det naturligt at vi bruger den svenske betegnelse *klarsprog*. Hertil passer som hånd i handske titlen på den nævnte danske vejledning i at skrive klarsprog, "og uden omsvøb - tak!" Den har også en undertitel: "Eller: Hvordan man ved hjælp af lidt sund fornuft kan forbedre sine sprogvaner, når man skriver til sine medborgere". Det er et lille hæfte på 14 sider plus efterord og mellemrubrikker, det er udgivet af Statens Informationstjeneste og skrevet af den daværende sprogkonsulent, cand.mag. Bent Møller under medvirken af Sprognævnets tidligere formand professor Erik Hansen. Vejledningen udkom første gang i 1981 og er genoptrykt talrige gange senere. Den behandler ordene, sætningerne og hele teksten. Den advarer mod at bruge svære ord, ord med kedelige bitoner, for smarte ord, for abstrakte ord, flertydige ord og overflødige ord. Sætningerne skal være korte og enkelt opbygget, hver sætning må ikke være pakket med oplysninger, så bliver den svær at forstå.

Artiklerne på de følgende sider handler om klarsprog set fra forskellige vinkler. Nathalie Parès skriver om klarsprog i Sverige. Artiklen er skrevet på svensk, men vi har tilføjet danske oversættelser i parentes hvor vi skønnede at det var hensigtsmæssigt. Domstolene har et meget direkte samkvem med borgerne. Derfor er det vigtigt at vi forstår hvad de siger til os. Louise Seests artikel fortæller om Domstolsstyrelsens bestræbelser på at skrive klarsprog. Endelig giver Niels Davidsen-Nielsen eksempler på hvad det er der gør juridisk sprog så svært at forstå, og han forklarer hvorfor det kan være nødvendigt at udtrykke sig så indviklet. I forbindelse med artiklen om sproget i Domstolsstyrelsen er der en lille artikel om *kancellistil*

generelt. Det er jo kancellistilen klarsproget reagerer mod.

[Til indholdsfortegnelsen](#)

Meddelelse

Dansk Sprognævn, der blev oprettet i marts 1955, fejrer sit 50-års-jubilæum ved en todageskonference på Handelshøjskolen i København, Dalgas Have 15, lokale SC033, torsdag 28. og fredag 29. april d.å. Konferencen åbnes af kulturministeren. Det endelige program vil blive annonceret i dagspressen og i en folder der vil blive fremlagt på biblioteker o.l. Der er offentlig adgang til konferencen.

[Til indholdsfortegnelsen](#)

Det här är Klarspråksgruppen

Av Nathalie Parès

Klarspråksgruppen, som har till uppdrag att främja språkvårdsarbete ('arbejdet med sprogleje') hos myndigheterna, tillsattes av regeringen för elva år sedan. Det är en arbetsgrupp som består av språkvetare ('sprogfolk'), jurister, statsvetare ('kyndige i statskundskab') och informationschefer från olika myndigheter (Klarspråksgruppens ledamöter ('medlemmer') presenteras närmare på www.regeringen.se/sb/d/2728).

Ledamöterna har sällan möjlighet att ägna så mycket tid åt gruppens uppgifter till vardags, och merparten av det praktiska arbetet sköts därför av gruppens sekreterare (1-2 personer). Ledamöterna spelar i stället en avgörande roll vid gruppens möten, då deras erfarenheter, kontaktnät och fackkunskaper är betydelsefulla för diskussionerna. De är dessutom ambassadörer för klarspråk på viktiga positioner. Det symbolvärde som ligger i högt uppsatta juristers ('højt placerede jurister') engagemang för klarspråk kan vara en kraftfull "dörröppnare" vid sekreterarens möten med vissa klarspråksskeptiker!

Vad gör Klarspråksgruppen?

Klarspråksgruppen når ut till myndigheterna genom ett nätverk av kontaktpersoner, nyhetsbrevet Klarspråksbulletinen, webbsidor, föreläsningar, seminarier och konferenser. Gruppen delar också ut Klarspråkskristallen - ett pris för framgångsrikt språkvårdsarbete. Sammantaget handlar det alltså om att på alla upptänkliga sätt förmedla kunskap om och erfarenheter av språkvård. Det är viktigt att lyfta fram de många argument som finns för att satsa på klarspråk, men också att ge inspiration och handfasta råd om hur man faktiskt kan gå till väga, gärna genom att lyfta fram goda förebilder.

När Klarspråksgruppen bildades fanns det inte någon föregångare som kunde tjäna som förebild för gruppen. Det gällde då att "tänka nytt" för att hitta sätt att föra ut erfarenheterna från det språkvårdsarbete som redan pågick i Regeringskansliet (svarer til dels til centraladministrationen i Danmark), liksom det språkvårdsprojekt som då hade bedrivits på

några myndigheter i tre år. Språkvårdsprojektet hade bland annat utmynnat i ett antal insikter om hur man kan arbeta med språkvård på myndigheter. Men hur ser man till att dessa insikter sprids till så många som möjligt?

Upprätthåller ett nätverk av kontaktpersoner

En av de första åtgärderna ('foranstaltningar') var att skapa ett nätverk av kontaktpersoner på de statliga myndigheterna, för att med detta nätverk som bas lättare kunna nå ut med information. Klarspraksgruppen fick stort gehör för sin uppmaning ('opfordring') till myndighetscheferna att utse en kontaktperson i språkliga frågor; det finns nu kontaktpersoner på ungefär hälften av de statliga myndigheterna.

Syftet med nätverket är inte bara att sprida information från gruppen, utan även att underlätta direktkontakt mellan de olika myndigheternas kontaktpersoner. Många hör av sig till Klarspraksgruppen för att få tips och råd om hur man kan komma i gång med språkvård, och vi uppmanar dem då att också kontakta dem som nyligen har genomfört lyckade språkvårdsprojekt. För att underlätta dessa kontakter finns e-postadresserna till nätverkets kontaktpersoner på vår webb.

Ger språkråd per telefon och e-post

Sekretariatet för ständigt en dialog med dessa språkvårdsansvariga kontaktpersoner och med andra myndighetsanställda genom telefonsamtal och e-post. Det kan gälla råd om hur man kan börja arbeta för klarspråk på myndigheter, men också funderingar om "rätt och fel" i språkfrågor. Dessutom är det vanligt att vi får språkfrågor även från annat håll, och med jämna mellanrum ringer studenter och frågar efter uppsatslitteratur (*uppsats* 'afhandling, artikel') eller material till undersökningar.

Erbjuder föreläsningar och tar emot studiebesök

Ett viktigt sätt att nå ut till anställda på myndigheterna är naturligtvis att möta dem personligen, för att kunna diskutera, förklara, argumentera och visa konkreta exempel - helt enkelt ge en djupare bild av vad vi menar med klarspråk och varför det är så viktigt. Så ofta som möjligt tackar vi därför ja till förfrågningar ('forespørgsler') om klarspråksföreläsningar och studiebesök. Under det gångna året har vi hållit föreläsningar vid ett tiotal tillfällen, tagit emot flera studiebesök och deltagit vid Bok- och biblioteksmässan i Göteborg.

Ibland är åhörarna en mycket homogen grupp, bestående av en viss yrkeskategori (t.ex. jurister, informatörer eller språkvårdsansvariga), ibland är hela myndighetens personal inbjuden. Även inriktningen på föreläsningarna kan variera en del, även om stommen, kärnan, är densamma varje gång.

Arrangerar konferenser

Som komplement till de relativt korta föreläsningarna hos myndigheterna, arrangerar Klarspraksgruppen mer omfattande seminarier och konferenser i Rosenbad (regeringens högkvarter), på olika teman med anknytning till språk och kommunikation. Några exempel på frågeställningar som hittills har berörts är:

hur den svenska förvaltningen kan främja demokrati och öppenhet,

hur myndigheterna når alla medborgare, oavsett modersmål,

hur myndigheternas webbplatser ska vara utformade (språkligt, tekniskt och grafiskt) för att fungera för alla medborgare, oavsett eventuellt handikapp,

hur myndigheterna kan ha nytta av språkteknologi (t.ex. automatisk översättning, taligenkänning ('talegenkendelse'), talsyntes ('syntetisk tale'), informationssökning och textsammanfattning),

vad klarspråksarbetet hittills har givit för resultat på myndigheterna, och vilket stöd som behövs i klarspråksarbetet framöver.

Delar ut Klarspråkskristallen

För att uppmuntra och stärka dem som arbetar för ett klart myndighetsspråk, har Klarspråksgruppen instiftat ett pris, Klarspråkskristallen. Priset delas ut en gång om året till en myndighet (eller till en eller flera anställda inom en myndighet) vars insatser för språkvård är värda extra uppmärksamhet. Det som kan belönas är antingen ett framgångsrikt språkvårdsprojekt, en ambitiös och långsiktig strategi för språkvård, en eller flera föredömliga ('forbilliedlige') texter *eller* en eldsjäl som arbetar med språkvård. En enda vinnare får alltså ta emot den stora Klarspråkskristallen, som delas ut av en minister vid en prisceremoni i Rosenbad. Om flera av bidragen är mycket bra, kan dock även en eller två mindre kristaller delas ut.

Vinnaren utses av en jury som består av representanter för myndigheterna, kultursektorn, universitetsvärlden, massmedierna och reklam- eller informationsbranschen (det vill säga olika sektorer av "Språksverige") samt en av Klarspråksgruppens ledamöter ('medlemmer'). Juryns ordförande ('formand') brukar vara en politiker i statsministerns kansli. Innan juryn börjar sitt arbete har Klarspråksgruppen läst igenom alla bidrag, och eventuellt gjort ett första urval.

Klarspråkskristallen har nu delats ut årligen sedan 1998, och den åttonde kristallen kommer enligt planerna att delas ut den 20 maj 2005.

Ger ut Klarspråksbulletinen och annat informationsmaterial

Klarspråksgruppens nyhetsbrev Klarspråksbulletinen kommer ut fyra gånger om året och distribueras till cirka 3 500 prenumeranter ('abonnenter') på bland annat statliga myndigheter, kommuner och landsting. Alla tidigare nummer av Klarspråksbulletinen finns även att hämta i elektronisk form på webben. Klarspråksgruppen informerar dessutom om klarspråk genom en del beställningsbart material (som också finns att hämta i elektronisk form på webben):

Klarspråksgruppen - för ett klart och enkelt myndighetsspråk. En liten folder om Klarspråksgruppens arbete. Foldern finns även på engelska: *The Plain Swedish Group.*

Begriplighet på hög nivå ('forståelighed på højt plan'). En folder som beskriver de olika formerna för språkvård i Regeringskansliet: språkexperterna, EU-språkvården

och Klarspråksgruppen. Foldern finns även på engelska: *The Swedish Government promotes clear drafting.*

Lathund ('Dovenlars', en liste, håndbog e.l. med fakta som er svære at huske,' ståbi') för *webbskribenter*. En kortfattad beskrivning av vad man bör tänka på när man skriver för webben, med praktiska råd, länk- och litteraturtips samt en checklista.

The Plain Swedish Bulletin. Ett specialnummer av Klarspråksbulletinen på engelska.

Bygger ut webbsidorna Klarspråk

På regeringens webbplats finns webbsidorna Klarspråk (www.regeringen.se/klarsprak), som sköts ('varetages') av Klarspråksgruppen med viss hjälp av Justitiedepartementets språkexperter. Förutom tips om aktuella konferenser, nyutkomna böcker och andra språkrelaterade nyheter finns där nyttiga länkar till termdatabaser, skrivhandledningar, språkspalter och rekommendationer för EU-texter. Där finns också länkar till språkvårdsorgan och organisationer som arbetar för ett klart och enkelt myndighetsspråk, både i Sverige och i andra länder (t.ex. Frankrike, Italien, Kanada, Mexiko, Storbritannien, Tyskland och USA).

En viktig funktion med webbsidorna är dessutom att förmedla kontakt mellan de språkvårdsansvariga på olika myndigheter. Därför finns där som sagt kontaktuppgifter till Klarspråksgruppens nätverk av kontaktpersoner på myndigheterna (liksom ett motsvarande nätverk av kontaktpersoner som EU-språkvården har byggt upp).

Tidigare fanns där även svar på vanliga språkfrågor, beskrivningar av språkvårdsprojekt på olika myndigheter och ett arkiv med dokumentation över samtliga kristallvinnare genom åren, liksom tidigare seminarier i Klarspråksgruppens regi. Det senaste halvåret har det dock funnits mindre material än normalt på våra webbsidor. När Regeringskansliets webbplats gjordes om från grunden i maj 2004 innebar det nämligen att även klarspråkswebben måste göras om totalt, med ett helt nytt program, och det arbetet är ännu inte i hamn.

Statistik från 2003 visade att webbsidorna Klarspråk då hade drygt 47 000 besök under året. Klarspråkssidorna var de sidor som hade näst flest besök på Justitiedepartementets webbplats (efter Justitiedepartementets startsida)! Klarspråkswebben är alltså mycket populär, och vi är måna om ('ivrige efter') att den snart ska återfå sitt tidigare omfång. Vi hoppas på att snart ha kompletterat webben med de bitar som ännu fattas, och redan nu finns där alltså en hel del matnyttigt ('praktisk användeligt') - Klarspråkstestet, till exempel!

Utvecklar Klarspråkstestet

Klarspråkstestet är ett hjälpmedel för den som vill granska begripligheten i en text (och få tips om vad man bör tänka på som skribent). Testet är utformat som ett slags interaktiv checklista på webben, där användaren möts av 35 frågor om texten. Användaren granskar själv sin text och besvarar frågorna på webben (med ja/nej/tveksamt). Dessa svar ligger till grund för testresultatet, som uttrycker i vilken grad texten lever upp till begriplighetskraven på olika textnivåer.

Testet bygger på ett frågeschema som forskaren Catharina Nyström tog fram i samband med en utvärdering av myndighetsspråket (som jag berättar mer om strax). Klarspråksgruppen

inledde arbetet med att webbanpassa detta frågeschema hösten 2001, och lanserade det som Klarspråkstestet i februari 2002.

Klarspråkstestet är mycket uppskattat och efterfrågas av många. Ändå har gruppen insett att det behöver bearbetas ytterligare, och har därför samlat in synpunkter genom en enkätundersökning (*enkät 'rundspørge'*) och tagit hjälp av språkkonsulter för att utveckla det. För närvarande inleds testet med att användaren får kryssa för vilken texttyp det rör sig om (en rapport, ett förvaltningsbeslut eller en informationsbroschyr), vilket sedan delvis påverkar testets övriga utformning. I framtiden kommer det inte att röra sig om ett enda test, utan ett par olika, helt separata test, som tydligare knyter an till de olika texttyperna. De kommer förhoppningsvis att kunna presenteras för kontaktpersonerna på myndigheterna i samband med ett seminarium under 2005.

Vilken effekt har Klarspråksgruppens arbete?

När gruppen precis hade bildats var det mycket vanligt att myndigheterna inte hade en tanke på att bedriva språkvård, men på tio år har Klarspråksgruppen fått de allra flesta att inse vikten av klara texter för en god kommunikation med medborgarna.

Myndigheterna arbetar - och samarbetar - för klarspråk

Många myndigheter har satsat på språkvårdsprojekt av olika slag, i större eller mindre omfattning. Vissa har ännu bara bjudit in någon föreläsare eller ordnat en skrivkurs, vilket ju inte räcker för att åstadkomma några varaktiga förändringar, men många bedriver någon form av systematiskt klarspråksarbete. Flera myndigheter har lagt upp en strategi och arbetar långsiktigt för klarspråk över flera års tid, med imponerande resultat.

Några myndigheter samarbetar och stöttar varandra genom att bilda regionala nätverk, som gemensamt kan driva språkvårdsfrågorna i regionen. Ett livaktigt nätverk är till exempel Klarspråk i Västernorrland, som bildades 1997 och bland annat omfattar Polismyndigheten, Rikstrafiken, Centrala studiestödsnämnden, Bolagsverket ('(aktie)selskabsvæsenet'), Länsstyrelsen och ett par kommuner. Flera större myndigheter, som har regionkontor över hela landet, har bildat egna, interna språkvårdsnätverk. Exempel på det är Vägverket, Migrationsverket (Sveriges centrale udlændingemyndighed), Försäkringskassan och Polisen.

Intresset för klarspråk växer internationellt

Klarspråksgruppens insatser för myndighetsspråkvården väcker också intresse i många andra länder. Bara under det senaste året har representanter för gruppen varit inbjudna till Italien, Mexiko, Norge, Frankrike och Belgien, för att föreläsa om det svenska klarspråksarbetet.

Myndighetstexterna har blivit bättre

För ett par år sedan gjorde Statskontoret en utvärdering av begripligheten hos ett antal myndighetstexter (se rapporten *På väg mot ett bättre myndighetsspråk*, 2001:18, som finns i elektronisk form på www.statskontoret.se). Det visade sig att de undersökta texterna nästan helt saknade långa och komplicerade meningar och ålderdomliga ord och fraser. Sådana språkdrag, som tidigare var mycket vanliga i myndighetstexterna, verkar alltså nästan ha försvunnit. Däremot återstår en del andra problem, såsom brister i anpassning till mottagaren

i både informationsurvalet, presentationen och textstrukturen.

Vad händer framöver?

I april 2002 presenterade Kommittén för svenska språket sitt betänkande *Mål i mun. Förslag till handlingsprogram för svenska språket*. Där finns flera förslag om myndighetsspråkvården som kan få betydelse för Klarspråksgruppen och andra språkvårdande organ i Sverige:

Den centrala, statligt finansierade språkvården ska samordnas.

En ny myndighet för språkvårdande uppgifter, Sveriges språkråd, ska bildas.

Det centrala stödet till myndighetsspråkvården ska behållas och utvecklas.

Varje statlig myndighet ska ges ett tydligare ansvar för sitt eget språkvårdsarbete.

En arbetsgrupp i Regeringskansliet håller på att utarbeta en proposition ('et forslag') som utgår från betänkandet och remissvaren ('höringsvarene'). Propositionen ska enligt planerna lämnas till riksdagen under 2005.

Om förslagen blir verklighet innebär det att Klarspråksgruppens uppgifter övergår till den nya myndigheten, i stället för att drivas på nuvarande sätt. Vi hoppas att myndighetsspråkvården snart får en stadigare bas än vad den har för närvarande - även om Klarspråksgruppen har lyckats åstadkomma mycket genom åren!

Nathalie Parès (f. 1971) är språkkonsult i svenska och sekreterare i Klarspråksgruppen.

[Til indholdsfortegnelsen](#)

Det laaange seje træk

Af *Louise Seest*, Domstolsstyrelsen

Vores sprog skal afspejle den høje kvalitet, vi vil være kendt og respekteret for. Men det kræver ikke mindst inddragelse af medarbejderne, prioritering fra ledelsen og opfølgning, opfølgning, opfølgning at gøre de flotte ord til virkelighed.

I et brev til Retten i Århus skriver en ældre dame i 2000:

I brev af 19. september dette år beder Retten mig aflevere en duplik. Jeg mindes ikke, hverken ved indflytningen eller senere, at have fået udleveret en sådan. Jeg må bede Retten nærmere beskrive en sådan indretning for mig, inden jeg kan godtage de øvrige krav fra Boligforeningen, hvoraf flere er urigtige.

Brevet illustrerer, at på trods af at organisationen Danmarks Domstole har gennemført en landsdækkende brugerundersøgelse, som viser, at brugerne er tilfredse eller meget tilfredse med kvaliteten af domstolenes arbejde, så er der potentiale for udvikling. Domstolene træffer afgørelser med stor, hvis ikke afgørende indflydelse på folks liv, og derfor skal folk

kunne forstå, hvad der sker i den proces, de er en del af. Det skal vores sprogpolitik være med til at sikre. De færreste ved, at en duplik er et svar eller en kommentar, og derfor kan man nu i sprogpolitikens ordliste se, at ordet kun bør blive brugt, når man henvender sig til fagfolk.

Vision for Danmarks Domstole

Danmarks Domstole har en vision om at være det tidssvarende forum for konfliktløsning, som løser sine opgaver med højeste kvalitet, service og effektivitet. Derfor må vores kommunikation og sprog også afspejle dette mål. Domstolenes afgørelser skal således ikke blot være juridisk korrekte, men også være skrevet i et godt sprog og indeholde en fyldestgørende begrundelse for resultatet.

Vores sprogpolitik har til formål at understrege vigtigheden af, at Danmarks Domstole kan kommunikere i et klart og forståeligt sprog og ikke mindst på et ubureaukratisk og nutidigt dansk. Det vil med andre ord sige, at organisationen skal kunne formidle den faglige kvalitet i et tidssvarende sprog.

Det er for eksempel meget problematisk, hvis borgerne ikke kan forstå vores breve. Det er åbenbart, at det er de færreste, der har forudsætningerne for at forstå det særlige fagsprog, der bliver brugt af de professionelle i retssystemet. Og det er de færreste, der er vant til at læse lange komplicerede sætninger i en kompakt og tætskreven tekst.

Vi stod derfor over for især to store udfordringer i forbindelse med udarbejdelsen af vores sprogpolitik. For det første er domstolene på mange måder præget af traditioner i forbindelse med den måde, opgaverne bliver løst på. Både på jurastudiet og i arbejdet ved domstolene er den juridiske sprogbrug en fast forankret del af den faglige identitet. Sproget kan således være en måde at distancere sig fra andre faggrupper på og synliggøre magtforholdet mellem borger og offentlig myndighed. Et forhold som ofte ubevidst bliver holdt ved lige, fordi medarbejderne ikke er bevidste om, hvilken betydning deres sprogbrug kan have. Netop fordi fagsproget er blevet dannet gennem uddannelse og efterfølgende er en del af organisationens identitet, indgår det ofte som en naturlig del af medarbejderens daglige praksis. Så meget desto sværere bliver det at forandre. En del af kommunikatorens arbejde med en sprogpolitik bliver derfor i første omgang at gøre medarbejderne bevidste om deres egen praksis, før arbejdet hen imod bedre kommunikation for alvor kan begynde.

For det andet er der tradition for at formulere sig på en bestemt måde for at sikre den præcision, som hensynet til faglighed og retssikkerhed kræver. Og der er brug for præcision for at få alle nuancerne med. Domstolenes afgørelser retter sig nemlig til både de direkte involverede og til eventuelle ankeinstanser. Hvis en byretsdom for eksempel bliver anket til landsretten, så skal landsrettens dommere ud af afgørelsen kunne læse, hvilken fortolkning af lovgrundlaget der er lagt til grund for afgørelsen. I udviklingen af vores sprogpolitik står vi stadig over for en frygt for og en udfordring om at modernisere sproget uden at give køb på fagligheden.

Processen før sprogpolitik

For at projektet om udarbejdelsen af en sprogpolitik kunne blive en succes, var der nogle

helt grundlæggende forhold, som vi skulle have på plads.

Det var først og fremmest helt afgørende, at vi fik en sprogpolitik, som er relevant for alle medarbejderne ved domstolene. Det var derfor nødvendigt, at vi inddrog den erfaring og ekspertise, som medarbejderne har. Alle grupper af medarbejdere ved domstolene blev derfor repræsenteret i en arbejdsgruppe, hvilket også skulle være med til at sikre det efterfølgende engagement og ejerskab til sprogpolitikken.

Derudover er forankringen i topledelsen utrolig vigtig for et forandringsprojekt som gennemførelsen af en sprogpolitik. Projektet var heldigvis i fokus hos ledelsen fra begyndelsen. Domstolsstyrelsens direktør var således formand for den arbejdsgruppe, der udformede sprogpolitikken.

Da arbejdsgruppen efter mange møder nåede frem til, hvad vi mente var et godt resultat, blev forslaget sendt til høring hos alle retterne. Her opfordrede vi alle cheferne til at drøfte forslaget på møder i retterne. Vi fandt hurtigt ud af, at sproget - både det skrevne og det talte - er noget meget personligt, som kan give anledning til mange diskussioner. Der kom således mange gode kommentarer og forslag til vores udkast, og vi måtte derfor i arbejdstøjet igen. Det redigerede forslag blev endeligt godkendt af det hovedsamarbejdsudvalg for domstolene, som også, på et mere overordnet plan, repræsenterer alle de ansatte i Danmarks Domstole.

Endelig sprogpolitik

Sprogpolitikken for Danmarks Domstole er en lang række gode råd om, hvordan sproget kan blive lettere at forstå, uden at præcisionen og fagligheden går tabt. Men med den nye sprogpolitik i hånden begyndte arbejdet for alvor. For denne vejledning må ikke blot blive en "hyldesucces" - den skal være et konkret arbejdsredskab. Det følgende er endnu et eksempel på dette arbejdsredskabs nødvendighed.

En funktionær i Østre Landsret lavede i forbindelse med sin uddannelse til leder en lille undersøgelse af, hvordan borgerne forstår sproget i retten. Resultatet var ikke opløftende:

Nogle svarede ja til, at de havde forstået sproget, selvom det bagefter viste sig, da hun konkretiserede sine spørgsmål, at det havde de ikke. De blev blandt andet spurgt om, hvad det betyder at: "Vidnet blev behørigt formanet." Til det spørgsmål var der én, der svarede, at det betyder, at vidnet blev "høfligt" afvist. Men det betyder, at vidnet er blevet informeret om vidnepligt og vidneansvar.

Et andet spørgsmål var, hvad det betyder, at: "Sagen er udsat på opfyldelse af provokationer."

Her var der én, der svarede, at det betyder, at én af parterne har opført sig provokerende, og at sagen derfor bliver udsat. Men det betyder, at én af parterne har opfordret dommeren til at udsætte sagen.

Processen efter politik

For at føre sprogpolitikken ud i livet lagde vi i styrelsen ud med at præsentere den på et

frokostmøde med alle styrelsens ansatte. Her lancerede vi en lille konkurrence om det bedste forslag til navnet på styrelsens kommende sproggruppe.

Konkurrencer kan få folk frem i stolen, og vi fik mange gode forslag til et navn. Det var den medarbejder, der foreslog navnet "Ordforrådet," der løb af med sejren. Ordforrådet repræsenterer i dag alle styrelsens afdelinger og kontorer. Vi holder jævnlige møder og kommer med konkrete og generelle anbefalinger til styrelsens sprogbrug. De konkrete råd og anbefalinger baserer vi blandt andet på stikprøver i den udgående post, som vi gennemfører hvert halve år.

Ud over arbejdet i Ordforrådet har sproget fået prioritet i de forskellige afdelinger, hvor man også løbende bestræber sig på at leve op til sprogpolitikken. Faktisk er der blandt flere medarbejdere gået sport i at finde formuleringer og ord i hinandens breve, som kan blive bedre. Og nogle retter går også så meget op i projektet, at de på deres hjemmeside spontant udvider den ordliste, som vi har sidst i Sprogpolitik for Danmarks Domstole.

I forbindelse med præsentationen af vores sprogpolitik for retterne gik Domstolsstyrelsens direktør i front og satte lup på sproget på en række dommermøder rundt omkring i landet. Vi lavede et temanummer af vores organisationsblad om sprog. Vi opfordrede også retterne til at holde temadage om sprog og gav økonomisk støtte til formålet. I den forbindelse anbefalede vi, at medarbejderne forinden byttede tekster afdelingerne imellem. Det har nemlig vist sig at være en rigtig god idé. For hvis de ansatte i tinglysningsafdelingen ikke forstår, hvad medarbejderne i skifteretten skriver, så kan man heller ikke forvente, at andre kan. Desuden er sproget i retten blevet en integreret del af de uddannelsesforløb, som Domstolsstyrelsen står bag.

Domstolene har en række standardtekster, som nu er blevet redigeret i overensstemmelse med vores sprogpolitik. Det blev de i en arbejdsgruppe som, igen, tæller repræsentanter for alle medarbejdergrupper ved domstolene. Og vi har i det hele taget løbende fokus på sprog - primært i vores blad, men også via for eksempel domstolenes "bedste praksis-konsulenter".

Nogle erfaringer

Det tager laaang tid at modernisere sproget i en organisation, der som vores er præget af stolte traditioner. Vi er kun lige gået i gang - og hvis man godt kan lide at se hurtige resultater, må man væbne sig med tålmodighed. Det kræver ikke mindst løbende opfølgning at holde medarbejderne til ilden og fortsat forbedre og modernisere sproget. For hvis ikke vi hele tiden følger op, bliver målet ikke taget tilstrækkeligt alvorligt.

I udarbejdelsen af vores sprogpolitik har der været al mulig grund til at respektere den juridiske faglighed. Oversættelser af juridiske udtryk kræver for eksempel faglig indsigt, fordi et ord kan have flere indforståede nuancer. Det er derfor nødvendigt, at der i forbindelse med udarbejdelsen af en sprogpolitik er et tæt samarbejde mellem dem, der har henholdsvis den faglige og den sproglige ballast. Vi brugte gennem hele forløbet også en sprogkonsulent, der som den udefra kommende kunne give os det nødvendige input til vores endelige sprogpolitik.

Alt i alt er det Domstolsstyrelsens håb, at vi har sat gang i en udvikling mod en bedre

sprogbrug fra retternes side, som forhåbentlig vil føre til færre breve fra borgere, der forgæves leder efter en duplik i deres toværelseslejlighed.

Louise Seest (f. 1972), cand.jur., journalist, er kommunikationsmedarbejder i Domstolsstyrelsen.

Uddrag fra Sprogpolitik for Danmarks Domstole

Generelle retningslinjer

Tænk på den, teksten henvender sig til

Begynd med det væsentligste

15-18 ord i gennemsnit pr. sætning

Brug småord, som binder sætningerne sammen

Brug aktive udsagnsord

Skriv ligefremt - brug ikke bagvendte ordstillinger

Find erstatninger for fagordene - eller forklar dem

Normalt aldrig lixtal over 40-45

Fra gammelt til nutidigt sprogbrug

erholde	få
erlægge	betale
skrivelse	brev
tilsige	indkalde
fornøden	nødvendig
fremsende	sende

Domstolsstyrelsen er en selvstændig statsinstitution, der varetager domstolenes bevillingsmæssige og administrative forhold. Domstolsstyrelsen har cirka 100 medarbejdere og ledes af en direktør og en bestyrelse. Læs sprogpolitikken på www.domstol.dk under publikationer.

[Til indholdsfortegnelsen](#)

Om *kancellistil*

Af Vibeke Sandersen

Ordbøgerne er sparsomme med deres oplysninger om ordet kancellistil. Ordbog over det Danske Sprog, bd. 9, 1927, giver en kort sammenfattende definition, der unægtelig samtidig demonstrerer stilens kendetegn: 'den i skrivelser fra et kancelli eller andre myndigheder eller overhovedet i retslige og administrative udfærdigelser brugelige stil'. Ordet *kancelli* er i dag forældet; det blev tidligere brugt om et 'kontor hvor regeringsskrivelser udfærdiges; en kanslers kontor; et statssekretariat eller (i videre anvendelse) om hovedorgan for en stats centralforvaltning; også om visse andre (underordnede) myndigheders ekspeditionskontorer' (ODS, bd. 9, 1927).

I tidsskriftet Danske Studier skrev A. Fræmohs i 1922 en artikel om moderne kancellistil og kancellisprog. Her definerer han *kancellistil* som "Oprindelig den Kancelliet egne Skrivemaade. Dernæst i videre Forstand: Den ved retslige og administrative Udfærdigelser brugelige Skrivemaade; i snævrere Forstand: Den i Myndigheders Embedskorrespondence benyttede Skrivemaade. I overført Betydning og almindeligst bruges Ordet satirisk om en indviklet, vanskelig forstaaelig Skrivemaade."

I Ordbog over det Danske Sprog henvises der fra *kancellistil* til ordene *kancellisprog* og *forretningsstil*. Om det første står der at det især er en sprogvidenskabelig betegnelse, og så tilføjes der et citat som det er værd at mærke sig: *Som Exempler paa godt Kancellisprog kan følgende Diplomer nævnes* (Lis Jacobsen: Det danske Rigssprogs Historie, 1910). Når man i daglig sprogbrug skælder noget ud for at være kancellistil, så skælder man det netop ud: for at være f o r indviklet, bruge f o r mange sære ord og uforståelige vendinger og være skrevet i en omstændelig syntaks med lange perioder og kæder af ledsætninger der er underordnet hinanden og ofte er skudt ind mellem helsætningens finitte og infinitte verbum, så man mister overblikket under læsningen (jf. Fræmohs' definition ovf.).

Den gode kancellistil

Der findes - i hvert fald efter traditionel opfattelse - en god kancellistil, god fordi den er "logisk", udtrykker meddelelsen entydigt og dermed er grundlag for retssikkerheden, fordi den fungerer efter hensigten, og fordi udformningen i sin upersonlige eller snarest overpersonlige værdighed indgyder respekt for indholdet. I Grundloven 1953 er der et eksempel der næsten ikke er til at rokke ved:

Uden for strafferetsplejen skal lovligheden af en frihedsberøvelse, der ikke er besluttet af en dømmende myndighed, og som ikke har hjemmel i lovgivningen om udlændinge, på begæring af den, der er berøvet sin frihed, eller den, der handler på hans vegne, forelægges de almindelige domstole eller anden dømmende myndighed til prøvelse (§ 71, stk. 6, 1. periode).

Denne sætning overholder enhver tænkelig regel for kancellistilen. Hovedreglen var da denne paragraf blev skrevet (konciperet, som det hedder i fagsproget), at én tanke skulle udformes i én helsætning (én periode). Denne helsætning skulle være fuldstændig logisk opbygget, og derved forstod man for det første at alle betingelser og overvejelser skulle stå foran konklusionen, for det andet at enhver ledsætning (bisætning, som man altid sagde) skulle anbringes på sin logisk rette plads. Det vil blandt andet sige at relativsætninger

(henførende bisætninger) blev placeret i umiddelbar forbindelse med det led de bestemte, og at betingelsessætninger altid stod foran den overordnede sætning (hovedsætningen som den kaldtes). Endelig burde en periode slutte med et sprogligt nødvendigt led, dvs. at sætningskonstruktionen ville bryde sammen hvis dette led blev udeladt.

I grundlovsparagraffen ovenfor er der 4 ledsætninger, de knytter sig alle fire direkte til den overordnede sætning. Disse ledsætninger er hverken placeret samlet i begyndelsen af helsætningen eller i slutningen, de er fordelt på helsætningens centrale midterpladser. Den placering understreger vigtigheden af det indhold der står i dem. Alle fire sætninger er grammatisk set nødvendige relativsætninger; de kan altså hverken indholdsmæssigt eller sprogligt undværes. Helsætningen slutter med det infinitte verbal *forelægges* plus de led (indirekte og direkte objekt) som er obligatoriske i forbindelse med dette verbum. Prisen er at der bliver meget stor afstand mellem finit verbum *skal* og infinittet *forelægges*. Dette er der bødet på ved at den betingelsessætning der i lovsprog normalt indeholder retstilfældet, er erstattet af en konstruktion med verbalsubstantiv. Der står ikke *hvis den der er berøvet sin frihed eller den der handler på hans vegne, forlanger det*, der står derimod *på begæring af den ...* (se Vibeke Sandersen: Essayet - oprør og tradition, Gyldendal 1975, s. 21 ff.).

Kancellistilens brug

Ordet *forretningsstil* er i ODS i betydningen 'stil der anvendes i forretningsbreve, embedsskrivelser o.l.' forsynet med et kors. Det betyder at man i 1923, hvor bind 5 udkom, der har *forretningsstil* som opslagsord, har ment at man ikke mere skrev kancellistil i forretningsbreve. Som synonyme til *forretningsstil* angives nemlig *kancellistil*, *embedsstil*. Men juristerne skrev stadig kancellistil både i administrationen i stat, amter og kommuner, og i retterne.

Det fremgår af artiklen om Domstolsstyrelsens sprogpolitik at man i dag er opmærksom på at retterne kommer i direkte kontakt med borgerne, og at det derfor er u hensigtsmæssigt hvis de ikke forstår hvad retten siger eller skriver til dem. Samtidig er man bange for at miste fagligheden og retssikkerheden hvis man slækker for meget på den traditionelle udtryksform. Det fremgår også mere indirekte af artiklen at ændringer i sprogbrugen kunne medføre tab af den værdighed og autoritet som gerne skulle kendetegne landets domstole.

Diskussionen af domstolenes sprogbrug er ikke splinterny. I 1985 var der i Ugeskrift for Retsvæsen en artikel med titlen "Dommerens sprog" af lektor, lic.jur. Peter Blume (anmeldt i Nyt fra Sprognævnet 1986/2, s. 6-9, af daværende amanuensis ved Dansk Sprognævn, cand.jur. Arne Hamburger). Som kendetegn for kancellistilen fremhæves her dens brug af fagudtryk, af overleverede formler som *Thi kendes for ret*, selve overskriften over konklusionen på en dom, hvor *thi* har den forældede betydning 'derfor'. Dens særlige kendetegn er de meget lange og snørklede sætninger.

Vibeke Sandersen (f. 1936) er seniorforsker ved Dansk Sprognævn.

Råstofproduktionsopgørelsesskemaudfyldningsvejledning

- Det offentliges sprog

Af *Niels Davidsen-Nielsen*

Danskerne er generelt blevet mere tilfredse med det offentliges sprog. Alligevel mener et flertal at det stadig er indviklet og akademisk. Når de møder ord som *anbringende* og *erhvervsevnetabsafgørelse*, synes de ikke det offentlige kommunikerer i øjenhøjde med dem. Og stillet over for en formulering som følgende står mange simpelthen af: 'Med de i kommissionens beslutning om levering af fødevarer i privat velgørende øjemed til mennesker i Østeuropa lempede krav er der åbnet mulighed for...' At sproget i den offentlige sektor også kan være ukorrekt (stavefejl, kommafejl), gør ikke sagen bedre.

I sin sprogpoltiske redegørelse (Kulturministeriet 2004) anbefaler regeringen på den baggrund - med afsæt i rapporten *Sprog på spil* (Kulturministeriet 2003) - at myndigheder og institutioner intensiverer den sproglige indsats: "Sproget i den offentlige sektor skal være klart, forståeligt og korrekt - hvad enten det er et brev fra kommunen, en pjece fra lægen eller en politisk vedtagelse i Folketinget."

Et stort antal tekster fra det offentlige skrives af jurister. Lad os derfor se på hvad der kendetegner juridisk sprog, det sprog der spydigt er blevet kaldt cand.jur.-prosa. For det første finder man en række fagspecifikke ord og vendinger, såsom *appellant*, *begæring*, *påstå frifindelse* og *gøre krav gældende*. Et andet særtræk er lange sætninger, for et almindeligt princip er at alle de omstændigheder der har betydning for en tankerække, skal med i én sætning. Pladsen tillader mig ikke at illustrere dette, men læseren behøver ikke at være i tvivl om at påfaldende lange sætninger forekommer.

Juridisk sprog er også kendetegnet ved at lange bestemmelser til et substantiv (navneord) stilles foran dette. Et eksempel på det er 'en af kommunalbestyrelsen i møde af 2. maj 2004 vedtagen udtalelse', hvor substantivet *udtalelse* bestemmes nøjere af alt det foranstående. Denne tyskprægede formulering kan sammenlignes med følgende, der er noget lettere at forstå: 'en udtalelse kommunalbestyrelsen vedtog ved sit møde den 2. maj'. Endvidere optræder der lange sammensatte ord, ikke blot forholdsvis menneskelige som *invalidiserisikobetinget*, men også uhyrlige bændelormsord som *råstofproduktionsopgørelsesskemaudfyldningsvejledning* - ord der med deres længde leder tanken hen på grønlandsk. Endelig er stilen i det juridiske sprog substantivisk og upersonlig. Det første kan illustreres med et eksempel som 'ved de købte effekters *overgivelse*' (sml. 'når de købte effekter *overgives*'), det andet med en formulering som 'Det er blevet gjort gældende...'. .

Når juridisk sprog ofte er svært tilgængeligt, er det naturligvis ikke for at gøre livet surt for borgerne. Juridisk sprog skal være præcist, og det begrundes brugen af fagord som *sagsøger*, *bevisbyrde* og *tingfæstning*. Måske retfærdiggør præcisionskravet i nogle tilfælde også lange sætninger og latinske ord (*ad citation*, *inkamination*, *rekvisitus* osv.). Men det kan ikke tages til indtægt for bændelormsord, foranstillede bestemmelser og substantivisk stil.

'Spildevandsbortskaffelsesmetoder' er ikke mere præcist end 'metoder til bortskaffelse af spildevand'; 'en af kommunen vedtaget udtalelse' er ikke mere præcist end 'en udtalelse vedtaget af kommunen'; og 'ved de købte effekters overgivelse' er ikke mere præcist end

'når de købte effekter overgives'.

Et andet krav der stilles til juridisk sprog i nogle af dets genrer, fx domme, er at det skal være neutralt og upersonligt – et krav der begrundes passive konstruktioner som 'Det kan lægges til grund...' Og endelig mener nogle at det juridiske sprog skal være koncist, dvs. ikke blot præcist men også kortfattet. Det kan måske tages til indtægt for at bruge lange sammensatte ord og foranstillede bestemmelser, men normalt er forkortelsesgevinsten nu meget beskednen. Man sparer ikke meget plads ved at erstatte 'metoder til bortskaffelse af spildevand' med 'spildevandsbortskaffelsesmetoder' eller 'de ydelser der omhandles i § 1' med 'de i § 1 omhandlede ydelser'.

Blandt det juridiske sprogs særtræk er det især fagudtrykkene det er svært at komme uden om. Hvis man vil erstatte et ord som *anbringende* med et lettere forståeligt ord som *begrundelse*, må man samtidig formulere en helt præcis beskrivelse af dette erstatningsords betydning. Det samme problem skal løses hvis man vil af med latinske fagord som *vindikation*, *ekstinktion* og *kassation*.

Allerede i 1962 skrev professor W. E. von Eyben 'at man i virkeligheden med ret simple ændringer i forhold til det tilvante er i stand til at gøre den juridiske sprogbrug mere letlæselig'. I 1969 udsendte Justitsministeriet en vejledning om sproget i love og andre retsfor skrifter, og da man aldrig havde haft en sådan før, var der tale om en historisk begivenhed. Af vejledningens første afsnit fremgår det at de sproglige retningslinjer er udformet i samarbejde med Dansk Sprognævn. Og under de almindelige bestemmelser læser man at enhver som en tekst henvender sig til, skal kunne forstå den, at formen skal være enkel og præcis, at sætningerne skal være korte og klare, og at et begreb overalt i denne tekst bør betegnes med samme udtryk. I de efterfølgende afsnit anbefales det bl.a. at man undgår fremmedord (fx fakultativ), lange ord (fx byggemodningsforanstaltninger), tekniske ord (fx policedag) og kancelliudtryk (fx erholde).

I arbejdet med at forenkles det offentlige sprog er der siden gjort en stor indsats af Statens Information, nu IT- og Telestyrelsen. I 1981 udgav man herfra – *og uden omsvøb, tak!* af Bent Møller og Erik Hansen, et hefte der blev trykt i et kæmpestort antal eksemplarer.

I 2003 udgav Domstolsstyrelsen sin *Sprogpolitik for Danmarks Domstole*. I dette skrift slås der til lyd for at der i sagsbehandlingen anvendes et forståeligt og tidssvarende sprog, for at ord og begreber skal kunne forstås, og for at sætningerne er korte og overskuelige.

Endelig skal det nævnes at Folketingets Ombudsmand i flere årtier har gjort myndigheder opmærksom på at man i det juridiske sprog bør forsøge at forlige kravene om præcision og forståelighed. Ombudsmanden, der har en særlig rolle som forbindelsesled mellem retssystemet og almindelige borgere, har foruden at slå til lyd for det gode formidlingsprog understreget at sproget i det offentlige breve skal være venligt og hensynsfuldt.

Det er naturligvis et sundt og demokratisk princip at juridiske tekster skal være fuldt forståelige for dem de henvender sig til, eller som er omfattet af dem. Men vi må se i øjnene at det i al normativ jura, dvs. i tekster der fastlægger hvad der har gyldighed, vil være vanskeligt at gøre teksterne fuldt forståelige for lægfolk. Tag Grundloven. Selv om jeg som almindelig borger forstår meget af det der står i den, har jeg ingen forudsætninger for

at forstå den fuldt ud. Det gælder fx § 20 om suverænitetsafgivelse. På det generelle plan forstår jeg godt betydningen af 'i nærmere bestemt omfang', men hvad der ligger i den, ved jeg ikke. Her må teksten udlægges.

Nogle mener at sproget i en grundlov ikke blot skal være formidlende, men også en kvalitet i sig selv. Giscard d'Estaing har udtalt at en grundlov på én gang skal være et historisk bygningsværk, en juridisk struktur, en politisk begivenhed og et litterært værk. Det er imidlertid ikke kun i en højtidelig genre som en grundlov at der vil opstå forståelsesproblemer. I al normativ jura vil lægfolk have svært ved at forstå teksten fuldt ud. Hvor mange ved fx at 'omvendt bevisbyrde', et udtryk der bl.a. optræder i Færdselsloven, betyder at en sagsøgt selv skal bevise sin egen uskyld?

Mit indtryk er at der blandt jurister og andre i den offentlige sektor er god vilje til at gøre teksterne mere forståelige. Der er næppe mange der af magtarrogance ønsker at fastholde et indforstået, mandarinagtigt sprog; og faren for at ansatte i det offentlige falder i den populistiske grøft og begynder at skrive Søren og Mette-dansk, er næppe stor. Men vaner er ikke sådan at ændre, så der er brug for fortsat opmærksomhed i arbejdet med at forbedre det offentliges tekster.

Niels Davidsen-Nielsen (f. 1937) er professor, dr.phil., formand for Dansk Sprognævn

NB Artiklen blev oprindeligt trykt som kronik i Kristeligt Dagblad 18.6.2004.

Henvisninger:

Dorrit Faber m.fl.: *Introduktion til dansk juridisk sprogbrug*. Handelshøjskolens Forlag 1997.

Arne Hamburger: *Officiel sprogbrug* (i: Erik Hansen og Jørn Lund (red.): Sproget her og nu. Dansk Sprognævns skrifter 14. Gyldendal 1988)

Arne Hamburger: *Godt nyt om juristdansk* (i Nyt fra Sprognævnet 1986/2, s. 6-9)

Bent Møller og Jens Olsen: *Juridisk formidling - at skrive juridiske tekster*. Nyt Juridisk Forlag 2001.

[Til indholdsfortegnelsen](#)
